

Σάρκα και οστά παίρνει η αναστήλωση Απ.

Ζήτημα χρόνου η έναρξη έργων Λευκωσία: Έληξε χθες η προθεσμία υποβολής προσφορών για αναστήλωση της μονής Αποστόλου Ανδρέα και πλέον θεωρείται ζήτημα χρόνου η έναρξη των εργασιών, οι οποίες θα διαρκέσουν λιγότερο από δύο χρόνια.

Τώρα θα ανοίξει το κιβώτιο των προσφορών με σκοπό να αρχίσει η αξιολόγηση τους. Η αξιολόγηση θα γίνει από επιτροπή η οποία ορίστηκε γι' αυτό το σκοπό, αλλά η απόφαση της επιτροπής δεν θα είναι τελεσίδικη αφού θα διενεργηθεί και έλεγχος σε Νέα Υόρκη και Μπρατισλάβα, όπου εδρεύει η UNDP, η οποία ανέλαβε την προώθηση του όλου έργου. Σημειώνεται, πως προσφορά εκδήλωσαν ενδιαφέρον να υποβάλουν και κοινοπραξίες Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων εργολάβων και αναμένεται ότι θα έχουν προτεραιότητα, νοουμένου ότι πληρούν τα κριτήρια που ετέθησαν.

Η διαδικασία αξιολόγησης αναμένεται να διαρκέσει περίπου ενάμιση μήνα και εντός Απριλίου αναμένεται να γίνει γνωστός ο εργολάβος που θα αναλάβει το έργο. Η διαδικασία ολοκλήρωσης των εργασιών αναμένεται να διαρκέσει 22 μήνες. Όλα αυτά νοουμένου ότι δεν θα ανακύψουν εμπόδια και ότι το κλίμα μεταξύ των δύο κοινοτήτων θα είναι ευνοϊκό.

Οι προσπάθειες για αναστήλωση του μοναστηριού ανάγονται στο έτος 2000, οπότεν επήλθε συμφωνία για αποκατάσταση τόσο της Μονής όσο και του τεμένους Χαλά Σουλτάν στις ελεύθερες περιοχές. Είχε προηγηθεί επίσκεψη μηχανικών του ΕΤΕΚ, οι οποίοι εντόπισαν και κατέγραψαν τις ζημιές στο μοναστήρι. Μετά την υπογραφή της συμφωνίας παρατηρήθηκε απραξία λόγω και των διαφωνιών που ανέκυψαν μεταξύ των ιθυνόντων στις ελεύθερες περιοχές. Η διαφωνία αφορούσε το κατά πόσον θα έπρεπε να διατηρηθούν και τα κελιά πάνω από το ναό της Μονής ή κατά πόσον θα έπρεπε να κατεδαφιστούν επειδή χτίστηκαν σε πολύ μεταγενέστερο στάδιο και θεωρούνταν ξένο σώμα. Οι υποστηρικτές της διατήρησης των κελιών υπεστήριξαν ανάμεσα σε άλλα, ότι η Μονή θα πρέπει να παραμείνει όπως τη γνώρισαν οι τελευταίες γενιές πριν την τουρκική εισβολή.

Το 2007, ύστερα από χρόνια απραξίας, λόγω και της στάσης του κατοχικού στρατού της Τουρκίας που δεν επέτρεπε την έναρξη εργασιών για αποκατάσταση της Μονής, ακολούθησε προσπάθεια της Διαχειριστικής Επιτροπής του Αποστόλου Αντρέα για συντήρηση του μοναστηριού, με τη βοήθεια του Τμήματος Αρχιτεκτόνων του Πανεπιστημίου Πατρών, αντιπροσωπεία του οποίου επεσκέφθη κατ' επανάληψη το μοναστήρι και αποτύπωσε την κατάσταση και με βάση τις εισηγήσεις του προγραμματίζεται να γίνει και η αποκατάσταση της Μονής.

Σύμφωνα με την πρόταση των Αρχιτεκτόνων του Πανεπιστημίου Πατρών, η Μονή θα διαμορφωθεί ως εξής:

- Επιχειρείται η ενίσχυση του μοναστηριακού χαρακτήρα του προσκυνήματος, χωρίς όμως αλλοίωση του αρχιτεκτονικού χαρακτήρα του. Το κεντρικό συγκρότημα των ναών με τις προσθήκες του και τον ιστορικό ξενώνα του 1919, αποδίδονται σε αποκλειστική εκκλησιαστική χρήση. Έτσι, πέρα από την αποκατάσταση και ανάδειξη του αγιάσματος και του μεσαιωνικού ναού, εξασφαλίζονται οι απαραίτητοι βοηθητικοί χώροι του κεντρικού ναού του 1967 (βαπτιστήριο, εξομολογητήριο, χώροι διαφυλάξεως κειμηλίων και εκκλησιαστικών σκευών, γραφείο ιερέων, αποθήκες κ.λπ.). Στο δυτικό τμήμα του παλαιού Οικονομείου όπου θα γίνεται και η υποδοχή των προσκυνητών (αρχονταρίκι), εντάσσεται ένα νέο παρεκκλήσιο και αποκαθίσταται η παραδοσιακή κατοικία του Οικονόμου. Στο παρακείμενο κτήριο του 1919 εξασφαλίζεται η νέα Τράπεζα της Μονής, τέσσερα κελιά και η επίσημη σάλα υποδοχής, το Συνοδικό. Δημιουργείται χώρος για ενημερωτικές εκθέσεις σε ένα κέντρο επισκεπτών (Visitor Centre) που

θα προλαμβάνει την παρουσία της ιστορίας της Μονής χώρο για μορφολογική και δύο αναρίων.

Εργασίες που δεν υλοποιήθηκαν Προσπάθειες που αναλήφθηκαν στο παρελθόν για διάφορους λόγους δεν ολοκληρώθηκαν. Η πρώτη φάση του έργου συμπεριελάμβανε κυρίως περίφραξη της περιοχής του μοναστηριού και συντήρηση και κατασκευή δρόμων και χώρων στάθμευσης και τοπιοτέχνηση με κόστος \$600.000. Η δεύτερη φάση του περιελάμβανε την επιδιόρθωση και ανακαίνιση έξι υφιστάμενων υποστατικών για να χρησιμοποιούνται από τον ιερέα, τον βοηθό του και την καλογριά. Η εργασία αυτή άρχισε τον Νοέμβριο του 2001 και συμπληρώθηκε τον Ιούνιο του 2002 και στοίχισε περίπου \$660.000. **Η ιστορία της μονής** Ο παλιός ναός του Αποστόλου Ανδρέα είναι κτίσμα της περιόδου της Φραγκοκρατίας (15ος αι.). Δυτικότερα και σε ψηλότερη στάθμη βρίσκεται ο νεότερος ναός που είναι ένα μεγάλων διαστάσεων κτίσμα του 1867. Στα δυτικά του ναού το 1914 κτίστηκε κτήριο στο οποίο στεγάζονταν οι πρώτοι επίσημοι χώροι υποδοχής και διοίκησης της Μονής. Πιθανώς ταυτόχρονα, πάνω από τη νότια στοά του ναού οικοδομήθηκε μία σειρά κελιών. Το 1919 οικοδομήθηκε στα βορειοδυτικά του κτηρίου του Οικονομείου, ένας νεο-αναγεννησιακής μορφολογίας ισόγειος ξενώνας με στοές κατά μήκος της νότιας, ανατολικής και δυτικής του πλευράς. Το ανατολικότερο δωμάτιο αυτής της πτέρυγας φαίνεται ότι λειτούργησε ως Συνοδικό. *Γράφει: Βάσος Βασιλείου*

Πηγή:philenews.com